

Samlenotat vedr. en skærpelse af sanktionerne over for Syrien

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat

1. Resumé

Den 9. maj vedtog EU en sanktionspakke bestående af: 1) våbenembargo, 2) forbud mod tilvejebringelse af udstyr til intern repression, 3) indrejseforbud og 4) indefrysingsbestemmelser – de to sidste målrettet udvalgte personer. Denne pakke blev den 2. september i lysset af eskaleringen af volden under ramadanen udvidet således at kriterierne for, hvornår personer og entiteter kan tilføjes de eksisterende lister blev gjort bredere, ligesom der blev indført sanktioner mod den syriske oliesektor. Endvidere suspendede man delvist EU's samarbejdsaftale med Syrien. I forlængelse af sanktionerne mod den syriske oliesektor foreslås det nu, at der indføres et forbud mod investeringer i oliesektoren, ligesom der forventes indført et eksportforbud mod ikke-validerede syriske pengesedler printet i EU. Der forventes vedtaget rådsbeslutninger og -forordning herom i skriftlig procedure.

2. Baggrund

Siden urolighederne i Syrien brød ud medio marts 2011 har landet været præget af store folkelige protester mod regimet. Demonstranterne er blevet mødt med voldelige overgreb fra regimets side. Den 31. juli, dagen før ramadanen, indledte det syriske regime en militær aktion mod byen Hama, hvor der i længere tid havde været store demonstrationer. Regimet indsatte her for første gang hæren mod demonstranterne med adskillige dræbte til følge. Regimet havde hidtil alene anvendt sikkerhedsstyrkerne samt pro-regime militser. I løbet af ramadan-månedens eskalerede regimet overgrebene på civilbefolkningen i en større offensiv over tre en halv uge, hvor der blev slået hårdt ned på en række byer, og demonstranterne har ikke siden været i stand til, at mobilisere demonstrationer i samme størrelsesorden. Siden regimets offensiv er adskillige hundrede blevet dræbt i en række byer, herunder i havnebyen Lattakia, hvor også en palæstinensisk flygtningelejr blev angrebet, samt i Homs, hvor der har været voldsomme kampe. Parallelt med angrebene gennemførte regimet en række anholdelser af centrale personer i front for demonstrationerne. FN vurderer, at urolighederne siden marts har kostet op mod 2600 personer livet. Ifølge de syriske myndigheder er op imod 700 soldater dræbt. EU og Danmark har været aktive i bestræbelserne på, at lægge et bredt internationalt pres på det syriske regime, og få regimet til at indlede en national dialog og gennemføre reformer.

Danmark var således i april medforslagsstiller til en resolution vedtaget i FN's Menneskerettighedsrådet, der fordømte menneskerettighedskrænkelserne i Syrien og etablerede en opfølgingsmekanisme i form af en landemission under FN's menneskerettighedskommissær, der skulle rapportere tilbage til Rådet. Efter vedtagelsen af resolutionen trak Syrien sit kandidatur til medlemskab af Menneskerettighedsrådet. Som opfølgning på resolutionen fra april, vedtog FN's Menneskerettighedsråd ved en sarsamling den 22.-23. august endnu en resolution, der i hårde vendinger fordømmer de grove og systematiske menneskerettighedskrænkelser i Syrien, og etablerede en undersøgelseskommission, der skal undersøge krænkelserne, herunder eventuelle forbrydelser mod menneskeheden.

Den 9. maj vedtog EU en sanktionspakke bestående af: 1) våbenembargo, 2) forbud mod tilvejebringelse af udstyr til intern repression, 3) indrejseforbud og 4) indefrysningsbestemmelser – de to sidste målrettet udvalgte personer. Formålet med sanktionerne var og er at sende et klart signal til regimet om, at det syriske regimes kurs er helt uacceptabel, og tilskynde til reelle reformer. Sanktionerne udgør såkaldte smarte sanktioner, og sigter ikke mod at ramme den syriske civilbefolkning.

De særdeles voldsomme overgreb førte den 3. august til, at FN's sikkerhedsråd i enstemmighed vedtog en formandsudtalelse, der fordømte det syriske regimes krænkelser af menneskerettigheder og overgreb på civile i Syrien. Formandsudtalelsen blev fulgt op af en orientering af Rådet en uge efter udtalelsen.

Det hidtil stærkeste signal fra det internationale samfund kom den 18. august, da USA og EU i tæt koordinering erklærede, at præsident Assad har mistet sin legitimitet og bør træde til side. Danmark var tæt involveret i processen op til erklæringerne og har også udsendt en selvstændig udtalelse.

I forlængelse af erklæringerne og i bestræbelserne på at fastholde et maksimalt pres på regimet afholdtes den 19. august på bl.a. dansk foranledning et ekstraordinært møde i EU's politiske og sikkerhedspolitiske komite. Det besluttedes her at arbejde videre med en udvidelse af EU's sanktioner overfor Syrien, ligesom dette blev drøftet på EU-udenrigsministermødet i Gymnich den 2. – 3. september, hvor der var enighed om, at EU og det internationale samfund gradvist burde øge presset på regimet for at tilskynde til at standse overgrebene. De foreslåede skærper omfatter dels et forbud mod investeringer i oliesektoren og dels et eksportforbud mod ikke-validerede syriske pengesedler printet i EU.

Endelig har de europæiske medlemmer af FN's Sikkerhedsråd sammen med USA den 23. august fremlagt et resolutionsforslag i rådet, indeholdende en række tiltag overfor det syriske regime. Sikkerhedsrådet diskuterer fortsat forslaget.

Af hensyn til behovet for at lægge størst muligt pres på det syriske regime, lægges der op til en meget snarlig vedtagelse af de skærpede EU-sanktioner.

3. Hjemmelsgrundlag

Rådet forventes i henhold til TEU artikel 29 og TEUF artikel 215 at vedtage restriktive foranstaltninger over for Syrien.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Det forventes at de skærpede sanktioner over for Syrien vedtages i skriftlig procedure. Skærperne omfatter dels et forbud mod investeringer i oliesektoren i Syrien, og dels et forbud mod eksport af ikke-validerede syriske pengesedler printet i EU.

Formålet med skærperne af sanktionerne er at svække det syriske regimes indkomster for yderligere at øge presset på det syriske regime, med henblik på at tilskynde regimet til at standse den voldelige undertrykkelse af befolkningen.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagens konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Sagen forventes ikke at have konsekvenser for samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

Sagen må forventes at have statsfinansielle konsekvenser i forbindelse med myndighedernes administration. Omfanget af eventuelle ekstra administrationsudgifter vil afhænge af sanktionernes indvirkning på samhandlen med Syrien. Udgifterne afholdes som udgangspunkt inden for ressortministerierne rammer. Hvis udgifterne ikke kan afholdes inden for ressortministerierne rammer, vil finansieringsspørgsmålet, herunder en gebyrfinansieringsordning, skulle forelægges for regeringens Økonomiudvalg. Forslaget implementeres og håndhæves efter den gældende ressortfordeling mellem de danske myndigheder.

9. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Den danske regering har udtalt stærk fordømmelse af det Syriske regimes overgreb på civilbefolkningen, og støtter indførelsen af målrettede EU-sanktioner, som led i at lægge størst muligt pres på regimet. Den danske regering erklærede den 18. august, at Assad er illegitim og bør træde til side.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes bred opbakning i EU til udvidelsen af sanktionerne mod Syrien.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Syrien blev senest forelagt for Folketingets Europaudvalg den 2. september (skriftligt) i forbindelse med den seneste skærpelse af sanktionerne.